

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 octombrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Liliana Catan,

Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, prin care se solicită casarea încheierii Judecătoriei Cimișlia, sediul Basarabeasca din 25 octombrie 2017 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 martie 2018, declarat de către avocatul Tatarciuc Victor în numele părții vătămate **Spotarenco Alexei** și partea vătămată

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 14.08.2017 - 25.10.2017;

2. Instanța de recurs: 03.01.2018 - 13.03.2018.

C O N S T A T Ă :

1. La data de 18 octombrie 2016, Spotarenco Alexei a depus plângere la judecătorul de instrucție, prin care a solicitat anularea ordonanței procurorului în Procuratura mun.Comrat din 02 noiembrie 2015 cu privire la scoaterea de sub urmărire penală și încetarea parțială a cauzei, emisă în privința învinuiților Mardari Ilie, Velicoglo Alexandr, Gherasimov Ivan, ca fiind ilegală.

În argumentarea plângerii, Spotarenco Alexei a indicat că este parte vătămată pe cauza penală nr.2015190128, pornită de către organul de urmărire penală a IP Comrat la 25.03.2015, în baza elementelor infracțiunii prevăzută de art.152 alin.(2) lit.e) Cod penal.

De asemenea, în baza plângerii sale, la 16 octombrie 2014, organul de urmărire penală a dispus începerea urmăririi penale în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Cauzele penale numite au fost conexe într-o singură procedură. Urmărirea penală a confirmat că dânsul a fost maltratată fără motive în noaptea de 04 spre 05 octombrie 2016, ora 01.00, în mun.Comrat, str.Lenin, vis-a-vis de parcul central, de către Mardari Ilie, Velicoglo Alexandr, Gherasimov Ivan și D.Vlah.

Avocatul său a luat cunoștință de ordonanța procurorului la sfârșitul lunii decembrie 2015, iar el abia la 12 ianuarie 2016, atunci când a fost chemat pentru a depune declarații în calitate de parte vătămată. În textul ordonanței emise de procuror era indicat scoaterea învinuiților de sub urmărirea penală pornită în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, pe motiv că în acțiunile acestora lipsesc elementele infracțiunii de huliganism, în temeiul cărui fapt a încetat parțial urmărirea penală.

Dânsul nu a fost de acord cu ordonanța procurorului, considerând-o ilegală, având în vedere că a fost maltratată într-un loc public, fapta prejudiciabilă s-a desfășurat în fața cetățenilor, acțiunile au avut loc la intrarea în clădirea clubului, i-au fost cauzate leziuni corporale de gravitate medii.

În ordonanță, procurorul a indicat că probele administrate confirmă că acțiunile persoanelor vinovate au fost săvârșite într-un loc public, în prezența mai multor persoane

și cu aplicarea violenței față de partea vătămată, acest fapt demonstrând că procurorul este de acord cu fapta descrisă, care însă a ajuns la concluzia că acțiunile sus-numiților nu au fost săvârșite cu intenție directă.

A considerat că această concluzie este una contradictorie, or, chiar și înregistrarea video ridicată de către organul de urmărire penală demonstrează contrariul. De pe purtătorul electronic se vede că I.Mardari, A.Velicoglo și I.Gherasimov, aflându-se într-un loc public și anume, la parcare a Comitetului Executiv al Găgăuziei, împreună i-au aplicat lovituri în regiunea capului, umărului drept, după care l-au trântit la pământ și au început să-i aplice lovituri cu picioarele. Toate aceste acțiuni au fost săvârșite cu folosirea cuvintelor necenzurate, iar la observațiile persoanelor nu au reacționat.

Această înregistrare video nu se regăsește la materialele dosarului penal, deși această probă urma să fie ridicată și anexată la materialele dosarului, drept corp delict.

O altă probă este actul de examinare medico-legală nr.3888/D din 14.12.2014, efectuat în privința sa, potrivit căruia, leziunile corporale care i-au fost cauzate se califică drept vătămări medii și care îi afectează 15% din capacitatea de muncă.

Această ordonanță a procurorului a contestat-o la procurorul ierarhic superior, care prin ordonanța din 19 ianuarie 2016, a admis plângerea avocatului V.Dimov în numele său și a anulat ordonanța din 02 noiembrie 2015 privind scoaterea de sub urmărire penală și încetarea urmăririi penale în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, în privința lui I.Mardari, A.Velicoglo și I.Gherasimov, precum și scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților I.Mardari și A.Velicoglo, învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzută de art.152 alin.(2) lit.e) Cod penal, cu reluarea urmăririi penale în cauza penală nr.2015190128.

La 01 august 2016, Judecătoria Comrat a admis plângerea depusă de către I.Mardari, A.Velicoglo, I.Gherasimov și D.Vlah cu privire la anularea ordonanței procurorului mun.Comrat din 19 ianuarie 2016.

Dânsul a solicitat repunerea în termenul de depunere a plângerii împotriva ordonanței procurorului din 02 noiembrie 2015, deoarece cu această ordonanță a făcut cunoștință la 03 octombrie 2016, iar despre contestarea ordonanței procurorului mun.Comrat din 19 ianuarie 2016, nu a fost înștiințat.

La data de 02 noiembrie 2016, a depus plângere suplimentară în care și-a reiterat solicitarea de anulare a ordonanței procurorului din 02 noiembrie 2015 și repunerea în termen de depunere a plângerii judecătorului de instrucție.

Suplimentar a indicat că în cadrul procedurii precedente este prezent viciul fundamental - încălcarea drepturilor fundamentale ale părții vătămate la verificarea plângerii depuse și identificarea faptuitorilor, ori procurorul a apreciat probele și circumstanțele care confirmă prezența faptei prejudiciabile și legătura cu persoanele vinovate, într-un mod superficial.

Consideră că, prin emiterea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a faptuitorilor, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Astfel, la 04 noiembrie 2016, a înaintat judecătorului de instrucție o altă plângere suplimentară, în care și-a reiterat solicitarea de anulare a ordonanței procurorului din 02 noiembrie 2015, și repunerea în termen de depunere a plângerii judecătorului de instrucție.

2. Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 09 ianuarie 2017, plângerea înaintată de Al.Spotarenco împotriva ordonanței procurorului în Procuratura mun.Comrat din 02

noiembrie 2015, privind scoaterea persoanelor de sub urmărire penală a fost respinsă ca fiind nefondată.

3. La data de 05 martie 2017, Al.Spotarenco a declarat recurs împotriva încheierii, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie admisă plângerea.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 iulie 2017, recursul declarat de către Al.Spotarenco a fost admis, casată încheierea Judecătorei Cimișlia din 09 ianuarie 2017 și restituită cauza în prima instanță.

5. Prin încheierea Judecătorei Cimișlia, sediul Basarabeasca din 25 octombrie 2017, plângerea lui Al.Spotarenco împotriva ordonanței procurorului din 02 noiembrie 2015, privind scoaterea persoanelor I.Mardari, A.Velicoglo și I.Gherasimov de sub urmărirea penală a fost repusă în termen și respinsă ca fiind nefondată. A fost respinsă ca neîntemeiată și solicitarea părții vătămate privind obligarea Procuraturii mun.Comrat de a începe urmărirea penală în privința lui D.Vlah pentru acțiunile săvârșite în noaptea de 04 spre 05 octombrie 2014 și cauzarea vătămarilor corporale.

6. La data de 10 noiembrie 2017, Al.Spotarenco a declarat recurs împotriva încheierii enunțate, solicitând casarea acesteia în partea respingerii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului din 02 noiembrie 2015, invocând că instanța, dar și organul de urmărire penală, au examinat superficial probele și circumstanțele cauzei și eronat au ajuns la concluzia că în acțiunile lui I.Mardari, A.Velicoglo, I.Gherasimov și D.Vlah lipsesc elementele infracțiunii imputate; - în ordonanța procurorului ierarhic superior din 19 ianuarie 2016, se atestă existența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, și anume încălcarea esențială a drepturilor părții vătămate la examinarea plângerii sale și la identificarea faptuitorilor, ori a fost constatată lipsa aprecierii probelor și a circumstanțelor care demonstrează fapta prejudiciabilă și persoanele vinovate; - instanța de judecată nu a ținut cont de încălcarea drepturilor părții vătămate și respectiv, legea nu poate fi apreciată în detrimentul părții vătămate.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 martie 2018, a fost respins recursul declarat de către Al.Spotarenco, cu menținerea hotărârii atacate.

Instanța de recurs a menționat că prima instanță corect a apreciat că plângerea formulată de către partea vătămată Al.Spotarenco în temeiul art.313 Cod de procedură penală a fost depusă în termenul prevăzut de aceeași normă, dar care urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

În acest ultim aspect, instanța de recurs a constatat că în ordonanțele procurorului din 02.11.2015 de scoatere se sub urmărire penală, nu sunt descrise probele în baza cărora procurorul și-a formulat opinia de scoatere de sub urmărire penală a învinuiților I.Mardari, A.Velicoglo, I.Gherasimov și a conchis că au fost încălcate esențial drepturile și libertățile părții vătămate, inclusiv dreptul la un proces echitabil, de protejare a acesteia de faptele ilegale săvârșite împotriva sa, precum și pedepsirea persoanelor vinovate.

Cele constatate de instanță sunt confirmate prin: 1) ordonanța procurorului mun.Comrat din 19.01.2016, prin care au fost anulate ordonanțele procurorului din 02.11.2015 de scoatere de sub urmărire penală a învinuiților I.Mardari, A.Velicoglo, I.Gherasimov și reluarea urmăririi penale în privința acestora. Procurorul ierarhic superior a constatat că urmărirea penală nu a fost efectuată în volum deplin, ceea ce pune sub semnul întrebării legalitatea și temeinicia ordonanței de scoatere se sub urmărire penală a persoanelor indicate. De asemenea, investigația nu a fost una suficient de efectivă, ceea ce

are drept rezultat concluziile greșite ale procurorului ierarhic inferior; 2) ordonanța Procurorului General interimar din 24.10.2016, prin care a retras cauza penală nr.2015190128 de la organul de urmărire penală al IP Comrat și a transmis-o organului de urmărire penală al IP Cimișlia, pentru efectuarea urmăririi penale în continuare. Procurorul General interimar a indicat că în rezultatul verificării materialelor de urmărire penală în coraport cu argumentele formulate în cererea depusă de către Al.Spotarenco a reținut că, deși organul de urmărire penală a efectuat unele acțiuni de urmărire penală, totuși nu au fost întreprinse toate măsurile eficiente pentru a investiga infracțiunea, iar caracterul faptelor cercetate nu prezintă elemente de complexitate deosebită și respectiv, perioada de doi ani, în care nu s-au întreprins corespunzător măsurile necesare pentru a investiga complet și obiectiv faptele pe caz, se prezintă a fi una excesivă și a condus la imposibilitatea efectuării unei aprecieri juridice cu privire la caracterul celor întâmplate, al acțiunilor persoanelor implicate și la latura subiectivă. Procurorul General interimar a mai precizat că, în cadrul urmăririi penale, părțile nu au manifesta vreun comportament neadecvat sau necorespunzător, fapt ce ar crea impedimente la asigurarea caracterului complet al urmăririi penale și terminarea procesului într-un termen rezonabil, și prin urmare, rezultatul urmăririi penale este doar consecința unei conduite pasive a reprezentanților organului de urmărire penală și procurorului.

Având în vedere cele expuse supra, instanța de recurs a conchis că deficiențele admise în cadrul efectuării urmăririi penale demonstrează existența unor vicii fundamentale în cadrul procedurii precedente, admise de către procuror la emiterea ordonanțelor din 02 noiembrie 2015, de scoatere de sub urmărire penală a învinuiților I.Mardari, A.Velicoglo, I.Gherasimov.

Totuși, instanța de recurs, reținând prevederile art.287 alin.(4) Cod de procedură penală (în vigoare la data examinării plângerii), potrivit căroră, în cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasarea cauzei sau scoaterea persoanei de sub urmărire, a constatat că ordonanța procurorului din 02.11.2015, privind scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților I.Mardari, A.Velicoglo, I.Gherasimov a intrat în vigoare la data de 23.11.2016, atunci când a fost pronunțată decizia Curții de Apel Comrat, prin care a fost menținută încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Comrat din 01.08.2016, prin care a fost anulată ordonanța Procurorului mun.Comrat din 19.01.2016, de anulare a ordonanței procurorului ierarhic inferior din 02.11.2015, de scoatere de sub urmărire penală.

Subsecvent, instanța de recurs a subliniat că reluarea urmăririi penale putea fi dispusă de către judecătorul de instrucție doar în interiorul termenului de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de scoatere a persoanelor de sub urmărire penală, adică 23.11.2016 – 23.11.2017.

În aceste circumstanțe, obligarea organului de urmărire penală de a relua urmărirea penală în privința învinuiților I.Mardari, A.Velicoglo, I.Gherasimov nu are acoperire juridică, motiv pentru care, instanța de recurs a conchis că judecătorul de instrucție corect a respins cererea partea vătămată Al.Spotarenco împotriva ordonanței procurorului din 02.11.2015, privind scoaterea persoanelor I.Mardari, A.Velicoglo și I.Gherasimov de sub urmărire penală.

8. Împotriva încheierii judecătorului de instrucție și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul au declarat recurs avocatul V.Tatarciuc în numele părții vătămate

Al.Spotarenco și partea vătămată care, invocând temeiul prevăzut de art.453 Cod de procedură penală au solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care plângerea părții vătămate Al.Spotarenco să fie admisă în deplină măsură, pe motiv că un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată; - au fost încălcate prevederile art.6, 13, 17 CEDO; - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în recurs; - instanța nu a ținut cont de faptul că viciul fundamental invocat reiese anume din faptul că timp de un an de zile, procurorul a ascuns de la partea vătămată emiterea ordonanțelor din 02.11.2015, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, și anume acest fapt l-a lipsit pe Al.Spotarenco de posibilitatea de a le contesta în termenele prevăzute de legislația penală pertinentă; - instanța eronat a aplicat în speța respectivă prevederile art.287 alin.(3) Cod de procedură penală; - procurorul nu a prezentat probe că ar fi respectat procedura prevăzută de 298 alin.(1) și art.52 alin.(1) pct.24) Cod de procedură penală; - în ordonanțele din 02.11.2015, procurorul nu a indicat în baza căror probe a ajuns la concluzia privind oportunitatea scoaterii persoanelor de sub urmărire penală.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct.2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Colegiul consideră necesar a menționa că nu orice hotărâre judecătorească irevocabilă poate fi atacată în ordinea recursului în anulare, ci numai cele pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Astfel, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres, că pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II ale Codului de procedură penală - adică calea apelului și recursului ordinar.

În cazul în care, potrivit legii, o hotărâre judecătorească nu parcurge căile ordinare de atac, aceasta deși a devenit irevocabilă, nu dispune de calea extraordinară de atac, adică nu poate fi contestată cu recurs în anulare.

Prin urmare, reieșind din normele sus menționate, hotărârea atacată de recurent nu este pasibilă de drept de a fi contestată prin intermediul recursului în anulare.

Astfel, cele menționate denotă faptul că recurentul a declarat recurs în anulare împotriva unei hotărâri judecătorești irevocabile, prin care nu a fost soluționat fondul cauzei penale, și care nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute de art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, care pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Conform art.456 alin.(1), 432 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului declarat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut, situație ce persistă în această cauză.

În aceste împrejurări, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului în anulare declarat de către avocatul V.Tatarciuc în numele părții vătămate Al.Spotarenco și partea vătămată, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

10. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.1), 452, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție.

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarate de către avocatul Tatarciuc Victor în numele părții vătămate Spotarenco Alexei și partea vătămată, împotriva încheierii Judecătorei Cimișlia, sediul Basarabeasca din 25 octombrie 2017 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 13 martie 2018, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 noiembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu